

alibi chare compatur. Esset preterea periculum in congelatione. Esset rursus periculum in false credulitatis inductione/ et hoc multipliciter. Primo q̄ tanta esset dignitas laicorum circa sumptio[n]ez corporis christi. sicut et sacerdotum. Secundo q̄ hoc facere semper fuit et necessitat[is]/ et ita perierunt omnes. et pereunt aliter sentientes facientes aut docentes. Et omnes generaliter tam clerici q̄ doctores et prelati qui non posseten[ti]s opposuerūt se tali cōsuetudini/ verbis scriptis aut sententias. et q̄ sacramscripturā omnes illi peruerteret Tercio q̄ virtus huius sacramēti non est principalius in secratōe q̄ in sumptione. Quarto q̄ ecclesia romana nō rite sentit de sacramētis nec in hoc esset imitāda. Quinto q̄ concilia generalia et specialiter Constanti. errauerūt in fide et bonis moribus. Sexto multipliciter occasio esset seditionum et scismatum in christianitate nostra/sicut experientia nūc manifestat in bohemia/que seditio nedum ad spiritualem sed temporalem dissipatiōem tendit:nisi dei prouidētia et regis romanorū prudētia prouideant et predisponant.

Finit tractatus aduersus heresim novam de necessaria cōmunicatiōe laicoru[m] sub vtraq[ue] specie. raptim editus Constantie Anno. M.cccc. xvij. die. xx. augusti.

Incipit tractatus eiusdem magistri Johannis de Berson/ de probatione spirituum.

Robate spiritus si et deo sunt/iubet discipulus ille quē diligebat Iesus. Neq[ue] enim nesciebat illaz co/apostoli sui sententiaz. Angelus satbane transfigurat se in angelum lucis/ sic ut fiat demonium meridianū/dum p[ro]tenebris errorum/ quas ad tempus celare permittitur/lucē ve ritatis clara[rum] se fingit offerre. Patuit hoc apud sanctū Martiniū visibiliter/pat[er] apud alios plūmos inuisibiliter/dūz teste berni. sub specie magni boni et ardui/grande peccatum operit suggerit et inducit. Probare spūs si et deo sūt/nō cuilib[et] dātū est. sed aliq[ue]bus p[ro] spūmū factū/q[uod] i[n]veni

existens diuisiōes gratia[rum] distribuit sīngulis prout vult/ad edificatiōem corporis christi/qd est ecclia/ cui nūq[ue] defuit in necessarijs. Sicut igit[ur] nō omniū est prop[ri]etate/nec euāgeliare omniū est/nec omniū interptari sermōes. sed aliquo[rum] ex officio usq[ue] in finē seculi. Sic nō omniū est p[ro]ba respūs si et deo sunt. sed q[ui]bus datum est. quales sunt spūales quos vncio docet de omnib[us] qui et de omniō iudicant etiā in die diem et diem. Quale donū beat[us] martin[us] et anthoniūs et plures alijs legunt[ur] habuisse.

Probare spiritus si et deo sunt contingit multipliciter. Uno quidē modo p[ro] modū artis et doctrine generalis/sicut p[ro] eruditōne sacrarū scripturarū/diligēti p[ro]iq[ue] studio acquisitā. Sunt nimirū scripture in quib[us] putam[us] nos fidem habere p[er]tinētes arte/falsos p[ro]phetas a veris/ et ab illusōnibus reuelatiōes cognoscēdi. Alius i[n]uenitur modus p[ro] inspiraciōem intimā/ seu internū saporē/sive p[ro] illustratiōem a mōtibus eternis/effugātem tenebras omnis dubietat[is]. hoc aut[em] est māna absconditū et nomē nouū in calculo scriptum/ quod nemo nouit nisi qui accepit. hoc Gregoriūs in dyalogo. hoc Aug[ustinus]. in de confessiōe de se ipso et matre. hoc Hugo de arra anie. cu[is] pluribus alijs notauerūt. **S**Probare spiritus si et deo sunt/p[ro] regulam artis generalem et infallibilem/pro particulari casu aut nō p[otest] aut ip[s]e p[otest] humanit[er] fieri. sed req[ui]ret donū spūsancti. qd apl's nominavit discretiōem spirituū/quo dono sit ut mens nedū in se et de se sciat p[ro]bare spiritus si et deo sunt. sed etiā de alijs et i[nt]er alijs noscit. Dic aut[em] est modū terciū aliis a p[ro]dictis/probandi spūs. qm̄ primus est doctrinalis. secundus est experimētalis. terciū officialis ex officio hierarchico atq[ue] spirituali dono p[ro]cessus. Itaq[ue] sicut nemo nouit q[ue] sunt spūs nisi spūs. Ita nō p[ro]gnoscit isalibili certitudine ea q[ue] p[ro] sola m[od] experimētam noticiā vel sentimētu[m] interius et sensum aguntur in alterius anno. Quemadmodum ergo tradere regulā generalem/q[ue] distinguere infallibiliter inter visionem somnialem et illā que sit in vigilia/ nullus facile posset/propter varias similitudines inter vtraq[ue] visiones. multo magis in proposito. Scit nihilominus homo vigilas se certitudinaliter et experimētalariter vide

De probatione spirituum

re. **Q**uis nō ignorat se habuisse in somniis visiones valde vicinas et similes sue vigilie/ adeo q̄ somnium suum narrare somniando quādoq; videatur. **Q**uis dicat sensa esse vigilantis somnium narrare. **S**icut similiter homo spiritualis in vigilia vere lucis divine positus. videre se diuina que videt. vere sentire/odorare et sapere. **Q**uare. quia vigilat. **P**otest nihilominus recognoscere ex sevel alijs q̄ nūc ponitur in quodam somnio naturalēognitionis/ aut dialbolice illusiois. qui dū sic se habet et quod ammodo dormit ad diuina. putare potest q̄ vigilet ad ea. siccō falli. **V**idit hec beat⁹ **G**regorius asserens spiritus prophetarū non semp̄ esse in potestate vel distincta cognitione prophetar̄. **P**robans h̄ per **A**thanasi ad dauid cogitantē edificare dominum dei respondit. **O**mne quod est in cor de tuo vade et fac. quoniā domin⁹ tecū est. **L**uius contrariū ipa nocte reuelauit ei deus. **P**robare spiritus si ex deo sunt et primo modo (qui magis est ad propositū videlicet p̄ scripturam sacram et eruditos bonos in eadem/ quia de puerse viventibus quale iudicium nisi querimus) cōtingit multipliciter et sufficienter quantū ad presentem spectat militiam/ et ad statum cōmūnem viatorū. **Q**ua super re/medium vnum et ab uno/ sed plures a diversis tractatus cōpositos inuenimus: quos nūc manuāliter habere fas esset/ et diligenter inspicere dū in hoc sacro concilio querit tractari de canonisatione sanctorū/ et examinatione doctrinarū suarū. presertim vnius q̄ **B**rigitta nominat/ assueta visionib; quas nondum ab angelis/ sed a christo et maria/ et agnete/ et ceteris sanctis familiaritate ingiscit sponsus ad sponsam loquitur/ se asserit diuinitus suscepisse. **E**st autē vtrōbiq; vel in approbatione vel in reprobatione periculū. **A**pprobare enim falsas et illusorias aut fruolas visiones pro veris et solidis reuelationib; quid indigni⁹. qd̄ alienius ab hoc sacro concilio. **R**eprobarerero nūc eas que multifaricie mltisq; modis quaqua versum/ p̄ diuersas nationes probate dicunt/ nō parua exinde scandalū in christiana religione et deuotiōe populorū formidatio. **D**eniq; in ipo etiā fūlentio et dissimulatione. ex quo res in medium posita est/ nō nihil esse discriminis ḡti

mescimus. **I**nuenire vero mediū aliquāt expediens inter hec extrema. laudabile q̄dem sit aut affectabile sit nec dū satis certimus exploratū. **P**robare spiritus/ p̄ modū artis et doctrine/ sicut tota deinceps versabitur intentio: nemo pfecte potest p̄ solam sacre scripture eruditio/ qui non etiam expertus sit in semetip̄ variā affectionum spiritualiū pugnam/ tanq; ascenderit nūc in celos/ nūc descendit in abyssos/ et viderit mirabilia dei in profundo. **N**am qui nauigant mare hoc mysticū diuersarum affectionū quasi collidentiū se fluctuum. enarrant mirabilia eius. **I**n expertus autē taliū quid nouit eoz. **N**ic autem est quartus modus probatiōis spirituum. **C**eterum puto differentiaz inter homines quos loquimur/ vnum theologum/ alterum contemplatiūz/ talem ē. qualis est inter peritum in arte medicine et inter expertum seu p̄ficiū in eadem qui duo posse conuenire in eodem nullus dubitauerit. **S**ic fit et fieri potest domio propicio/ vt idē sit in scripturis sacrī eruditus/ qui simul in contemplationis exercitatione probatus est. **D**unc vero talem babere vult materia p̄sens. sicut alias scripsisse dum de tractatu quodam spirituum nuptiarū sermo fieret meminimus. **P**robare vero spirit⁹ isto modo doctrinaliter/ dum querimus in alienis p̄sonis: quarū corda neq; videri neq; scrutari datū. oportet ab opibus signa sumamus dicente christo. **A**fructib; eoz cognoscetis eos. Fallit tamē vnum signū vel pauca/ si non in vnu plura congregauerimus. **I**ta enim tradit **T**ullius. ita **H**oeti⁹. ita **A**ristotiles in cōiecturali causa faciendū. **S**ed quoniā infinita est qđez bmoi signorū cōfusio/ coartemus ad pauciora et dicimus sub h̄ metro. **Z**u q̄s. q̄d. q̄re. cui. qualiter. vñ req̄re. **Q**uis est cui fiat reuelatio. **Q**uid ipa ostinet et loqtur. **Q**uare fieri d̄r. **L**ui. p̄ cōsilio detegit. Qualiter vivere/ et unde venire rep̄it. **P**robatio spiritū duz q̄rit fieri/ p̄sidere in p̄mis p̄sona suscipiēt visiones/ si sit boni et discreti iudicij/ rōis naturalē/ qz lesō cerebro turbat iudicij rōnis. **S**i lesō fantasias patiatur/ non magnopere querēdū est a quo spū veniat melancolice illusorieq; visiones/ vt p̄t in freneticis/ in egrotis varijs/ qui vigilates se talia videre putāt. audire: gustare etc. qua/

Ulia somniates patiuntur. Habet præterea quelibet passio profunda suam lesionem suam ebrietatem. suum ut **D**ogenes loquitur demonium. Pater in philocaptis. in zelotipis / et iracundis. in inuidis / et avaris. Unde poeta. An qui amant sibi somnia fingunt. Queritur ergo si persona sit nouitia in zelo fidei. quia nouitius feruor cito fallitur / si regente caruerit / presertim in adolescentibus / et feminis / quarum est ardor nimius. audius. varius. effrenis. ideoque spectus. Rursus plurimum refert attendere qualis sit et fuerit persona. qualiter erudita. quibus assueta. quibus delicate. cum quibus conuersata. si diuina / vel egena. In prima superbiam vel secretam voluptatem. in altera fictiōem timebimus. Hoc super omnia conveniet obseruare / ne lateat interior superbia spiritualis / quam **B**ernardus vere nominat subtile malum / quoniam et hec de humiliatione sua nascitur / de sordibus / et cilicio de ieiunis / et virginitate. imo et de sua morte / suoque contrario trahit originē. Quid igitur erit tutum a superbia / cum nec ipsa virtus tuta sit ab ea. Est autem superbia quedam intellectu / dum non vult subiecti alieno iudicio / sed innicitur proprio. Quedam in voluntate / dum renuit obedire. et hec citius debet benditur / ideoque facilius corrigitur quam prima. Probatio spirituum respicit ne duz personam que visiones patitur. sed visionum qualitatem / si vera sunt omnia / etiam usque ad minimam propositionem. quoniam in spiritu veritatis falsitas non est. in spiritu autem mendaci mille quandoque sunt veritates aperite / ut invenia latenti falsitate decipiatur. Hac ratione prohibuerunt a testimonio veritatis quam fatebantur / christus democritos / et paulus phitonissas. Si præterea sit in visionibus sapientia / que de sursum est cum suis titulis quos **J**acobus enumerat. primū inquit pudica est. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis consentiens. plena misericordia / et fructibus bonis. iudicans sine similitudine. Si rursus excedat he visiones communē intelligendi modū / vel in scriptura sacra positū / vel in ratione naturali / vel morali collocatū. quia si non videretur illud ascribi frustra reuelationi. Quod in scriptura semel locutus est deus / sicut **J**ob loquitur / id est non repetit. Onerosusque esse est / ne dicamus vanas visiones super visiones in immēsum multiplicatas / deberere

cipere tanquam ab ore dei prolatas / ac deinde certissima fide credendas. Sicque demum nostra fides nostraque religio / quae deus / teste Augustino / voluit sub paucissimis contingenit articulis / redderetur plus absque villa cogitatione quam lex vetus onerosa. Hinc clare memorie magister **H**enricus de bassia / comprehendendā esse tot hominū canonisationem scripsit. Hinc alia ratio sumitur / quod omisso diuinarū scripturarū studio / magna pars christianorū / ad has visiones iōplacentiores. quia recentiores conuerterent oculos et aures pruientes / sicque necessaria nescirent. quia iurta **G**enece verbum superuacua didicissent. Sint oportet in omnī reuelatione **M**oses et **H**elyas / h̄ est (Emmō venerabilem Richardum) testimonia legis et prophetarū / quod totum alioquin suspecta est. Et inde fit perspicuum quod necessarij sunt theologi in canonisationib⁹ sanctorum / et examinatione doctrinarum. **P**robatio spirituum requirit / ut persona cui visiones huiusmodi recitantur / habeat se prudenter et cautissime. presertim in principio consideret acriter / quare mouetur hec persona secretum suum pandere. super quo fieri ista consideratio. Quae ergo quisque eris auditor aut consultor. ut non applaudas tali personam / non obinde laudes eam / non mireris quasi sanctam / dignamque reuelationibus atque miraculis. Obsiste potius. increpa dire. sperne eam. cuius sic exaltatum est cor et relati sunt oculi / ut ambulet in magnis et mirabilibus super se / ut digna sibi videatur que non humano aliorum more operetur salutem suam / per doctrinam scilicet scripturarum et sanctorum / cum dictamine rationis naturalis. nisi consilium habere possumat / et putet nedum ab angelis sed a deo / nedum semel in necessitatibus / sed pene iugiter / velut in quotidianis colloquitionibus. Talem admone non sublime sapere. sed sapere ad sobrietatem. quoniam verissime ait quod dixit. Superbia meretur illudi. et eo dignius / quod instar pharisei latentem herentemque ossibus superbiā / sicut nec phisicus febrilem calorem / superbus attendit. Quid enim facilius quam se vilissimum peccatorem dicere / quam veraciter simpliciterque ita sentire ex intimitis / hoc diuini munieris. non humani soli us exercitii. Enarrant exempla sanctorum patrum quod curiositate homini visionem vel miraculum quod gnieiosissimam fallacissimamque resugerunt.

De probatione spirituum

Aqua se **A**ugustinus liberatū ī suis ḥef
sionibus gloriatur in domino, quā prete/
rea domin⁹ **B**onauētura abhorrendam
nūmis esse determinat. totoq; conatu repel/
lendā. nūc orōnib;. nūc increpatiōib; seu
flagellatiōib; pprie mētis et corporis. exem/
plo illi⁹ qui vt temptationē careret supbie/
q̄siuit et obtinuit a dñō vt p̄ tres mētles
demoniaca vexare obſessiōe. Alter sc̄tōz
patrū dū sibi demon trāfigural⁹ in chri/
ſtū diceret. **E**go sum christ⁹ pſonalitē te vi/
ſitans: q̄ dign⁹ es. festum clausit oculos
vtraq; manu/vociferans. **N**olo hic chri/
ſtū videre. sat⁹ est / ipm in gloria si videro.
moxq; disparuit. Alter sub alijs verbis si
milē in hmōi illusionē fuauit humilitatē
Vide inquit ad quez missus sis. ego certe
talis nō sum q̄ dign⁹ sum bic videre chri/
ſtū. Alterū q̄ nolebat intrare templū/di/
cens sibi satis esse. q̄ oculis corporeis a/
spexisset christū. colligauerūt catenis. sol/
uere ieiuniūz. carnib; vesci. vīnūq; bibere
cōpulerūt. sicq; tumore cōpresso sanatus
est. **O**pponet forſitā alijs ex ap̄lo iubē
te. **N**olite inqt̄ spūm extingue. **S**i sit ḡ
visio a spūlancro/que nibilomin⁹ repelli/
tur. qđ hoc est nisi spūlancro relistere/ suā
q̄ nascentē grām suffocare. **S**ed profecto
spūlancrus/q̄ se dat humilib; nequaq; ex
humiliatiōe quā pdiximus se subtrahet.
Intrabit poti⁹ et ī bñplacito suo deduc⁹
victor sup excelsa aniam hāc in oculis su/
is vilem / et absq; vlla ruga fictiōis humilē
et simplicē. **P**orro dici nō pōt̄ qntum hec
curiositas/vel cognoscēdi futura et occul/
ta/vel miracula vidēdi/vel faciēdi/fefellit
plurimos/et a vera religiōe frequēter auer/
terit. hinc ſupstitiōes in pplis q̄ religionē
inficiunt christianā/dū ſicut olim iudei ſo/
la ſigna q̄rūt. duz imaginib; exhibēt latrie
cultu. dū insup hoib; nec dū canonifat;
scripturis q̄z nō autēticis/plus q̄s sanctis
in euāgelio p̄ſtant fidem. **P**robatio spi/
rituū cōſiderat quare fieri dicunt viſiōes/
pſertim q̄ fine/nedū proximo. nedū agto/
sed occulto et longiquo. **P**otest itaq; finis
primus apparere bon⁹ et ſalubris et deuo/
tus/ad edificationē aliorū/q̄ tandem prola/
betur in multiplex ſcandalū/dū vel nō re/
ſpondebit ultima primis/vl' aliud falſuz
ſicutq; dephendēt in pſonis fuſſe/quod
reputabat ſanctitatis et deuotiōis. **D**ocu/
it hocetas nra/de p̄dicationib; dñorū **J**o/

bannis de varēnis et Johānis huff et simi/
liū. **R**ursus dū aliqd fieri potest p̄ būanas
industriam. ſit hoc in vita. ſit in doctrina.
quare necesse eſt vel q̄rere vel expectare di/
uinā celit⁹ allocutionē. **D**ocu nepe tentati/
oni dei q̄s honoratiōi appetet ſimi⁹. **C**e/
terū finis attēdēdus eſt q̄re ſit cōmuſica/
tio talū viſionū alteri pſone. vtrū ad oſte/
rationē vel ad neceſſitatē/vtrū ad dandūz
vel recipiendū consiliū. vtrū ſiat experto l̄
inerperto talū. q̄ ſi videat hec pſona q̄re/
rere tñmodo consiliū ne fallat/videndūz
eſt ſi parataz ſe monſtrat obedire consilio
alioquin iam de curatione vix ſpes erit. q̄
niā vt dicit Johānes climachus/ non iaz
eget demone tentante ſe/q̄r face⁹ eſt ſibi de/
mon. **A**tuerio dicit aliquis. hec idcirco
pſona non credit alieno iudicio/q̄r de ſuo
certa eſt/p̄ revelationē intimā et ſecretam.
Sed pſecto nō eſt diuisionis deus ut vni/
timenti ſe reuelet vñū / et p̄ alterū ſimiliti/
mentem eū/ut dicat vñū contrariū. Ita/
q̄ ſi viſio ex deo fuit/nō dissipabif̄ i humi/
liante ſe ſub alieno iudicio ppter deū ſed
vigorabif̄ amplius et vinceret. **Q**uocirca
tradimus p̄ cautela/p̄ in huiusmodi viſi/
onib; nedū ſuſpenſum teneat iudiciū ex/
emplo beati Ambrosij et Luciani pſbyte/
ri. **S**ed dicas reuerenter cū Petro. **E**xia
me dñe/q̄r peccator ſum / q̄r vilis ſum. q̄r
viſionib; tuis indignus ſum/quas hic ne/
q̄r quero. nec accepto. ſed repello. ſit in ce/
lo nō in hoc ſeculo viſio tua / tota merces
mea dñe deus. et ſufficit/ quid ad me de vi/
ſionib; tuis in hac vita. quid de ſuperiorib;
meorū monitionib; mitte potius obſe/
cro q̄e aliquādo miſſurus eſt. et me mens
ſpiritus hūli tegat obſcuroq; loco. **A**l/
tera potest addi ſup huiusmodi viſionib;
recipiendis cautela/qualē de ſomniis tra/
didit vñus dicens. **S**i monitiones alique
bonq; inquit ſcrivideantur in ſomniis/vl'
ex persona defunctorum/vel aliunde/reci/
piantur: eſas non quaſi ſomnia penit⁹ ab/
uiciendo: neq; eis ex aduero ſelut auten/
ticiſ vel diuinis adberendo/recogitentur
potius tanq; rememorationes alique ad
faciendum bona/vel mala declinandum/
iuxta ſomniorum qualitatē. **P**roba/
tio ſpirituū conſiderat qualiter et quo/
modo perſona que viſiones ſe habere di/
cit conuerſatur. an in ſecreto vel in publi/
co. an in vita actiua v̄l' p̄teplatiua. an i de/

notione nimia q̄ nota affert in vestimentis et ceteris. aut si communē habet cōversationē accōmodā his q̄bus cōuiuit. **D**oc preci-
pue considerare necesse est si sit m̄lier/qualit
cū suis cōfessoribz puerlat et instructoribz.
si collocutionibz intēdit p̄tinuis/sub obtē
tu nūc crebre cōfessiois. nūc prolixe narra-
tionis visionū suarū. nūc alterius cuiusli-
bet cōfabulatiois. **E**xpertis crede/nomi-
natim Augustino ac dñi Bonaventure:
vit est altera pestis v̄l efficacior ad nocen-
dū v̄l insanabilior. Qd̄ si nihil h̄ret aliud
detrimēti nisi t̄pis p̄ciosi latissimam hanc
p̄sumptionez. abunde diabolo satis esset.
Dabit aliud scitote. habet insanabilem vidē
di loquētis (interim de tactu silentiū sit)
pruriginē. Euenitq̄ illud de didone ap̄d
poetā herent infici pectore vult. Verba
q̄ nec placidā mēbris dat cura heteroz. Cū
tū in pace sit dei loc. Nullus idcirco mi-
rabit. si tales ad fabulas queruntur
a veritate. Si p̄terea mulieres he curiose
agentes sunt/q̄les notat apls. sp̄ discētes
et nunq̄ ad sciam veritat̄ quenientes. vbi
aut̄ nō est vita/sit vaitas et falsitas necel-
se est. **P**robatio sp̄uum considerat vñ sp̄ūs
veniat aut q̄ vadat. Itaq̄ Bern. testatur
h̄ in se nūq̄ sciri datū eē. q̄ tū exptū se plu-
ries asserit hūiliter sancti sp̄ūs p̄ntiam ex
intimo motu cordis sive mētis. Dirabi-
tur igit fortassis aliq̄s. q̄ pacto persona sta-
tus inferioris/dicat se frēq̄nter agnoscere
vñ sp̄ūs veniat: p̄sertum cu dixerit christ
nichodemo. Vocem inq̄t eius audis et ne
scis vñ veniat aut q̄ vadat. Quid porro q̄
in spiritibz diuersis multa in inspiratibz
inuenit similitudo. Est enī sp̄ūs de. spirit
angelus bon. sp̄ūs angel mal. sp̄ūs hu-
man tam rōnalis q̄s aialis. Poteſt aut̄ si
mīlis visio spirari p̄ quēlibz hūc sp̄ūs suo
modo. longeq̄ tū diuerso/sz diuersitatem
facili p̄cipi q̄daz similitudo nō sinit ap̄d in-
expertos talium. q̄ neq̄ p̄ seipos ex acumē i
genij. neq̄ p̄ eruditōez i theologis. lphicis
disciplis. neq̄ p̄ alioz traditionē sciūt ta-
lia distinguere. Lerte nec mirandū cū pau-
cissimos inueniam?. q̄ plene sciūt secerne
re cogitatioes et affectioes sue rōnalis ani-
me ut rōnalis est/ab illis q̄ sunt animales
videlicet in sensu cōmuni v̄l organo fanta-
sie. Quē inuenies p̄cor ex timētibz deum/
peccataq̄ fugientibz/q̄ semp et in oīb ad li-
quidū p̄spiciat dū temptatioes viget/ si sen-

sus eoꝝ sit tūmodo in imaginatiōe v̄l cō
sensus in rōe. Adeo non facile ē discernere
sensuꝝ a p̄sensu. Quāto plus h̄z difficulta-
tis pbatio q̄druplicis p̄noīati sp̄ūs/dum
videlicet instinct⁹ vñus/v̄l inspiratio ve-
hemens tangit mentē/si sit a deo/l̄ ab an-
gelo bono/aut malo/ vel a p̄prio sp̄ū hūa-
no. Cui⁹ rursus sensus portio duplex su-
perior et inferior ascripta est. Cui⁹ sentire
divisionē p̄fecte dat illud v̄bū dei: qd̄ per-
tingit v̄sibz ad divisionē sp̄ūs et aīe. Qua-
le in se divisionē passa erat q̄ exclamauit.
Dagnificat aīa mea dñm. Dehinc secer-
nens sp̄ūm ab anīa: subiunxit. Et exulta-
uit sp̄ūs me⁹ in deo salutari meo. **H**ec
interim sub cōpendio cursim notata sint
q̄tū dū ad singularia descēdendū erit/fa-
cili⁹ hac occasione sapiētiores diūdicēt
p̄suasum hūtes vivere hoīem/ cui⁹ nomē
sit in libro vite/cui pluries et in p̄libo p̄so-
nis hūi⁹ t̄pis: datū est experiri et praticare
omnia que dicta sunt.

Finit tractat⁹ de pbatiōe sp̄ūuꝝ magi-
stri Johis de gerson cancellarij parisiēn.
in Constantia. Anno dñi. D. cccc. xv. in
die sc̄i Augustini t̄pe generalē p̄cili⁹ inibi
celebrati/edit⁹ ppter aliq̄ q̄ de canonisatiō-
one Brigide in p̄fato cōcilio oriebantur/
sub. xii. considerationibz cōprehensus.

Tractatus eiusdem

Lancellarij parisiēn. de examinatione do-
ctrinarum.

Habendite a falsis p̄phetis
clamat christ⁹ sumus do-
ctor nr̄. Qui cōsonat apls
su⁹ doctor in vita. Do-
ctrinis inq̄t varijs et p̄egri-
nis nolite abduci. Patres
et frēs/q̄ h̄z aures audītēs audiat. q̄ nulla
monitio salubrior. nulla si negligat̄ poter-
it eē p̄iculosior. Quia sic venenū corpus
enecat. sic p̄phetie false/ sic doctrine varie
et p̄egrine trahunt aīas ad interitū/non q̄lē,
cūq̄ s̄ eternū. Turbat insup eccliaz/poli-
tias demū oēs t̄pales et sp̄ūales euertunt.
Quapropter occasionibz intra cor ab ex-
traz suscep̄t. p̄posuit nr̄a sedulitas opus-
culū cōponere. q̄druplici mō de examina-
tiōe doctrinaz. Prīo theologicalie. scđo et
ēplarit. t̄cio phisicalr. q̄rto p̄ticalr. Prīo
mod⁹ q̄ p̄nt̄ ē opusculi/ sec cōsideratioes